

Každý architekt má v knihovničke Pijoana

K přesnému pochopení Kataríniny diplomové práce se pro mě stala zásadní znalost jejich předchozích projektů. Způsob jakým hodnotí význam architektury, její funkci a estetiku, její reálné i osobní obsahy, vnitřní a vnější řád, jak používá téma modelu a zejména jak vníma svou roli uvnitř této sítě. Je důležité rozpoznat co do diplomního projektu přináší jako umělkyně a co jako vnučka svých prarodičů.

Nepřímou vazbu k její diplomce má starší projekt provozování malé galerie, během kterého se autorka podobně jako i dnes věnovala dvojdomku v Partizánské Lupči. Jedna část dvojdomku je pro Katarínu nejmilejším ztělesněním jejího dětství, místo které pro ni znamená vztah k rodině. Druhá část dvojdomku dnes slouží jako skladiště, zdá se odosobněná, a i když má podobnou dispozici, plní zcela jinou funkci a nemá pro Katarínu tak silný osobní vztah. Hlavní vazba a důležitost druhého domku vytváří fakt, že je v těsné blízkosti bydliště jejich prarodičů. Bylo proto pro umělkyni nasnadě vytvořit z tohoto objektu galerii, dát mu prostřednictvím jeho modelu nové využití. Galerie Dům přesáhla obyčejný „model“ výstavy. Od běžné „modelové“ situace se liší reálnou výstavou a reálným publikem. Jakási parodie na výstavní provoz přes všechny pochybnosti vtahuje všechny její aktéry do skutečné situace. Okolnost dělá z modelu děl exponáty které se musejí standartně výstavnicky komponovat ve vztahu k prostoru, s ohledem na kompozici a dramaturgii výstavy a nelze je přes jejich zjevné měřítko vnímat pouze jako modely.

Ještě do většího paradoxu dovádí Katarína Hládeková série modelů galerií, které vznikají pro konkrétní umělecká díla. Katarína se nestaví pouze do role architektky která komponuje stavbu pro nějakou hotovou Muchovu epopej. Jako umělkyně schromáždí umělecké projekty, pro které vytvoří galerii. Staví tak své kolegy do „svazující“ příležitosti vytvořit cokoliv bez ohledu na technické možnosti a fyzické limity. Nabourává tak odvěkou hierarchii: model – stavba, prostor – dílo, architekt výstavy – umělec.

Práce s modely jak domů tak různých situací bylo logicky formálním předpokladem pro její diplomovou práci, hlavní motivací ale byl konkrétní příběh. Stejně jako je dům, byť estetizovaný, pouze obalem pro skutečný život. V případě Kataríny Hládekové nejde až tolik o „Dům jako umělecké dílo“, ale spíše o proces transformace vzpomínání na věci, které zažíváme, byť třeba zprostředkovaně. Téma Dům jako umění řeší spíše otázky: Jaký typ zásahu a či zásah dělá z domu umění. Jako příklady realizací nás napádají spíše sochy používající tvarosloví architektury nebo formy ve tvaru budov, či přímé zásahy do staveb. Stavba, jako forma k bydlení, forma stavby jako socha. Je jiné, když vidíme sochu, která vypadá jako objekt, ve

kterém se bydlí, než bílý stůl s netradiční vrchní deskou na pozadí modýlku kompozic nábytků? To by mohla být vhodná otázka pro následující diskusi. Byť je pro Katarínu podstatné, že používá formu ‚modelu‘, je pro její diplomku podstatnější zvolený předobraz onoho modelu. Paradox, že formálním modelem pro hlavní výstup práce je reálný dům s dlouholetou historií. Domeček 1:15 ilustruje proporce, obvykle ale nedokáže znázornit model jejich uživatelů. Zásadní význam pro celek diplomové práce má demonstrace skutečné náplně rodinného dvojdomku. Katarína nás tak nenechává na pochybách, že nevystavuje pouze odvážný a precizní design stolu, ale zve nás do procesu mapování paměti určitého místa. Nabízí nám jeho ‚ideální‘ stav, který ovšem z dnešního pohledu nenaplnuje představu ideální domácnosti ani nesimuluje strojově dokonalé modýlky nábytků pro panenky. Nezpochybnitelná až aranžovaná účast na realizaci modýlků nábytků a adjustace jeho vazeb je velmi podstatná pro pochopení všech vztahů. Nemělo by jít o formálně dokonalý artefakt, který by ve výsledku spíš ubíral na přesvědčivosti. Umělec přes všechny jeho snahy používá tvarosloví architektury jako laik, naopak u architekta má umělecká ambice zcela jinou podobu, což je v obou případech cenné.

Cítím, že je Katarína Hládeková zde v prostředí své alma mater díky jejímu přístupu, dlouhodobé soustředěné práci a jejím dosavadním výsledkům chápána jako výjimečný student. Po tom, co jsem se podrobně seznámil s její prací mohu toto tvrzení úpřimně potvrdit. Ve své diplomce nabízí ucelený projekt rekapitulující její dětství a stále aktuální vazbu k rodišti, která lépe než obyčejný model stavby/domu znázorňuje vztah architektury a člověka.

S radostí doporučuji práci Kataríny Hládekové k obhájení a jako podklad k udělení titulu Magistr Umění.

Navrhuji hodnocení **A**.

Dominik Lang

